Год. XXXIII — Варна, 14 Януари 1928 г. — Брой 155

Абонаментъ:
За година . . 55 лв.
За 6 месеци . 30 лв.

Обявления:
Официални по 2 лв. на квадр. сант.; търговски по споразумение.

ВАРНЕНСКИ ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА

ИЗЛИЗА ВСЪКИ ПЕТЪКЪ.

Всичко, що се отнася до вестника да се изпраща до кметството — Варна

Справки при пом. кмета г. П. Нейковъ.

Броя 1 левъ.

Общинскитѣ работи и печатътъ. *Въ единъ и сѫщи брой на единъ мѣстенъ ежедневникъ, въ три отдѣлни антрефилета или статийки срещнахме преди два дена три различни алюзии, закачки или упреци по адресъ на общинската власть.*

Упрекъ за недостатъчна общинска благотворителность; илюзия за голѣмата хапка, която се мѫчи да гльтне постоянното присѫтствие; закачка за нѣкакви водомѣри, които не били по мѣрка.

Въ Пловдивъ имало вече общогражданскиблаготворителенъ комитетъ! Нима авторътъ на антрефилето не знае за общинската инициатива, по случай праздницитѣ, която не се задоволи съ образуване на комитетъ, а щастливо се увенча съ успѣхъ, като числото на беднитѣ деца, които се хранятъ въ безплатнитѣ трапезарии се устрои, благодарение готозностьта на цѣлото гражданство да даде бръ за подкрепа на това благотворително дѣло? Сѫщия авторъ има ли нѣщо противъ идеята да се съсредоточи тази година най-голѣмата часть отъ гражданската благотворителность въ изхранването на нещастнитѣ бедни деца?

Коя е голѣмата хапка на постоянното присѫтствие? Покриване на театъра, разширение на електрическата централа, нови морски бани? Ами че това сѫ мѣроприятия единодушно одобрени отъ общинския съветъ, въ който влизатъ граждани отъ разни партии съ достатъчно чувство на отговорность. Защо въ такъвъ случай се говори тенденциозно за постоянното присѫтствие? Защо се споменава за заборчлялата общинска каса, когато се знае, че общ. финансии сѫ заздравени и кредитътъ на общината възстановенъ?

Не ще се спремъ върху писма на просветени граждани, които смѣтатъ, че водомѣритѣ се фабрикуватъ по мѣрка. Гражданитѣ трѣбва да се оплакватъ, когато се смѣтатъ онеправдани; печатътъ е длъженъ да критикува, когато е убеденъ, че общи интереси сѫ застрашени Но критики и оплаквания трѣбва да сѫ добросъвестни. Тѣ трѣбва да се основаватъ на провѣрени факти.

Ако ежедневницитѣ отворятъ колонитѣ си за всичко, което шумоли; ако всѣка мълва намѣри въ своя услуга готово журналистическо перо, тогава печатътъ, чрезъ своята несериозна информация, ще способствува за обезвѣряване на гражданството и за осуетяване на най-полезнитѣ обществени начинания.

Борисъ Сакѫзовъ
н-къ на Инд Отд. при Варн. Търг. Инд. Камара.

Варна като пристанищенъ и търговски градъ.

Градъ Варна е основанъ отъ малоазиатската гръцка колония Милетъ презъ VIII вѣкъ преди Христа, т. е. въ сѫщата епоха, когато сѫ основани и колонитѣ: Византия (Цариградъ), Трапезундъ. Синопъ и др. Презъ това време на древногръцкото надмощие, Варна подъ старото име *Одесусъ*, се издига като пръвъ и рѫководенъ факторъ въ цѣлия северо-източенъ край на Балканския полуостровъ. Тогава той е стоялъ начело на 5 съюзни гръцки колонии, разположени покрайбрѣжието отъ носъ Емине до устието на Дунавъ.

По-кѫсно, въ римско и византийско време, Варна се свързва съ вѫтрешностьта на Мизия чрезъ важни пѫтища и въ време на християнската ера става седалище на архиерейство за цѣлото черноморие, отъ Созополъ до Томи.

За насъ, българитѣ, Варна придобива значение още въ първата година на българската държава. Преди Аспарухъ да сложи основи на столицата си Плиска, той е стѫпилъ найнапредъ въ Варна и чрезъ отбранителни крайбрѣжни окопи затвърдилъ е владичеството си надъ Черноморския брѣгъ, а отъ древната варненска ситадела е, останкитѣ, на която стърчатъ и до днесъ, провъзгласилъ е българското господство надъ цѣлата земя между Балкана, Дунавъ и Черноморе.

Впоследствие, презъ течение на първото българско царство, въ време на кръстителя царъ Борисъ, както и на великия му наследникъ Царь Симеонъ, Варна е билъ найважния отбранителенъ пунктъ срещу морскитѣ византийски набѣги, а едновременно и първия износенъ край на българската североисточна търговия Всѣко посегателство върху тоя градъ се е считало и за посегателство надъ българската държавна цѣлость.

Още по-голѣмо значение Варна придобива презъ второто българско царство: въ времето на Асеновци, когато разширената ни търговия е въ връзка съ Генуа, Венеция и Добровникъ. Подъ влиянието на тоя стопански подемъ, особено презъ времето на царь Иванъ Александра и на негова приморски поставникъ Добротича, Варна блѣсва и като първосепененъ военен центъръ. За първи пѫть тогава се турятъ основи на български националенъ флотъ бранитель на държавната ни независимость.

И когато по-кѫсно, подъ мощния напоръ на турскитѣ орди, най-силната ни крепость Търново, капитулира и цѣлата страна между Балкана и Дунава е била опленена, надъ Варненската крепость и флотъ се е още развѣвалъ българския флагъ.

Презъ време на турското владичество връзкитѣ на Варна съ далечнитѣ европейски страни се прекратяватъ, понеже Черно-море се затваря за международна търговия. Съ самитѣ турски владения, обаче, гр, Варна е продължавалъ да има оживени търговски сношения. Съ постепенното издигане на Цариградъ, като многолюдна турска столица,Варна става неговъ пръвъ доставчикъ на зърнени храни, восъкъ, медъ и др. износътъ на които за друго мѣсто е билъ даже забраненъ.

Това „монополизиране" на варненската търговия отъ турскитѣ пазари е траело почти до края XVIII вѣкъ, когато Черно-море отново се отваря за чуждитѣ кораби, Тогава за Варна, както и за цѣлото Черно-море,особено следъ руско-турската война въ 1828—29 г. настава нова фаза въ развитието на търговията. Подъ влиянието на разширената вече европейска търговия и индустрия, Варна придобива голѣмо значение за вноса на европейскитѣ стоки въ цѣлия северо-източенъ край на Балканския полуостровъ. Първа Австрия открива въ 1814 год. консулска агенция, а следъ нея — отъ 1843 до 1848 год. — подобни консулства се основаватъ и отъ Англия, Белгия, Русия, Гърция, Сардиния и др.

Така, презъ първата половина на XIX вѣкъ, Варна отново завързва връзки съ Европа, които още по-вече се засилватъ презъ втората половина на тоя вѣкъ, благодарение на засиленото параходство, което постепенно замѣства старото гимиджийство, и на новопостроената линия Русе — Варна въ 1868 год. Следъ тая дата Варна е вече въ редовни връзки Средиземно море, западна и централна Европа и внасянитѣ отъ тия страни колониални стоки, манифактура, желѣзария и др. се разпращатъ съ кервани изъ вътрѣшнистьта на цѣла северна България — отъ панаира Карасу (Меджидия) до Янтра (Търново) и нататъкъ.

Въ тоя търговски подемъ на Варна първоначално най-голѣмо участие сѫ вземали инороднитѣ елементи, преселци отъ Цариградъ, островитѣ и др., но презъ 60-тѣ години ние вече виждаме затвърдени въ града и българскитѣ фирми.

Следъ освобождението ни, Варна изпъква като първо българско пристанище, презъ което се извършва най-голѣмия процентъ отъ външната търговия на България. Особено това си положение Варна засилва и затвърдява следъ прокарването на централната линия въ 1900 г. и построяването на новия модеренъ портъ въ 1906 год. Отъ 1880 год. до Балканската война вносътъ презъ Варна се движи отъ 16 до 34% отъ цѣлия вносъ на страната, а износътъ — отъ 14 до 27%. Всички други наши пристанища презъ това време — Бургасъ, Русе, Свищовъ и др. показватъ по-малки проценти, съ изключение на Бургасъ, който по нѣкога съ износа на храни е превишавалъ Варна.

Това търговско надмощие на Варна, обаче, следъ голѣмата война и изгубването на Добруджа, започва бързо да загасва. Отъ 150,000 тона вносъ до балканската война, ние имаме презъ годинитѣ 1920—25 срѣдно само 50,000 тона, а презъ 1926 год. — едва 30,000 тона. Подобно намаление презъ сѫщото време показва и износа: отъ 266,000 тона на 100 до 116,000 тона. Всичко това е последствие не само отъ изгубването на най-важния хинтерландъ, Добруджа, но и отъ въвеждането на една желѣзопѫтна тарифа, която засили Бургасъ и последователно отне западно-българскитѣ пазари за Варна, а даже и нѣкои тържища отъ северна България. Така днесъ градъ Варна стои предъ едно търговско запустение, последствията, отъ които ще бѫдатъ пагубни не само за неговото шестдесеть хилядно население, но и за цѣлия ни северо-източенъ край.

Предъ тая угроза, която заплашва една отъ най-важнитѣ гранични покрайнини на страната ни, трѣбва да се загрижи преди всичко и най-много самата ни държава. Чрезъ мощнитѣ средства, съ които тя разполага, нейна длъжность е да предотврати идящото зло, като приложи всички възможни мѣрки за търговско и стопанско възобновяване на Варна. Защото запазването и подигането на тоя градъ означава създаването на *едно гранично стопанско ядро, на единъ оплотъ* за националнитѣ ни и културни аспирации.

Нека имаме всички съзнанието, че жертвитѣ и благата, които държавата би дала за излигането на града Варна, не ще бѫдатъ погълнати безвъзмезено отъ района ѝ и отъ него, а ще бѫдатъ стократно възвърнати и *вложени въ бѫдащето на България!*

Горната статия заемаме отъ Сборника на студентитѣ при търговската академия.

Бюджета на общината за 1928 и 1929 финансова година усилено се приготовлява за да може до 1 априлъ да бѫде приетъ отъ съвета и утвърденъ отъ надлежното мѣсто.

ОБЩИЕСКАТА КОНТРОЛА

върху съестнитѣ продукти и продуктитѣ отъ животински произходъ.

Резултатитѣ отъ анализитѣ отъ общинската химическа лаборатория за 1927 год.

Презъ 1927 година въ химическата лаборатория при общината сѫ изследвани всичко 1048 проби, отъ които 775 проби сѫ изпратени отъ градскитѣ санитарн. власти и 140 отъ градскитѣ ветеринарни власти, по контрола на хранителнитѣ продукти. Останалитѣ проби сѫ изпратани отъ равличнитѣ отделения при общината и други държавни учреждения — 82 проби, а отъ частни лица сѫ изпратени 87 проби, срещу които сѫ внесени въ общинската каса като такса за анализата сумата 9750 лв.

Въ сравнение съ миналитѣ години има едно много голѣмо увеличение броя на изследванитѣ проби. Отъ изследванитѣ проби всичко 1084 (срещу 832 за 1926 год) 976 сѫ хранителни продукти (срещу 787 за 1926 г)

Резултатитѣ отъ анализата сѫ: 818 нормални и 214 ненормилни проби, което дава 19.7% не нормални проби (срещу 34.5% за 1926 год), а отъ хранителнитѣ продукти 717 сѫ нормални и 203 ненормални. Процента на ненормалнитѣ хранителни продукти е (20.7% срещу 35.3% за 1926 год.)

Като се има предъ видъ, че едва отъ 1924 година е започнатъ единъ по ефикасенъ и по сериозенъ контролъ възху хранителнитѣ продукти, горнитѣ цифри показватъ, че съ засилване контрола, процента на ненормалнитѣ продукти (фалшифицирани, разваленни и пр.) е намалялъ въ обратна пропорция на броя на пробитѣ.

Най-голѣмъ е броя на изследванитѣ брашна — 229 проби отъ които 203 сѫ изпратени отъ градскитѣ санитарни власти, 4 проби отъ Комисарството по прѣхраната и 22 проби отъ частни лица. Отъ тѣхъ 185 сѫ се укавали доброкачествени и 44 ненормални, разваленни или фалшифицирани.

Растителнитѣ масла държатъ второ мѣсто по броя на пробитѣ Изследвани си 105 проби (срещу 57 за 1926 г.) отъ които 31 ненормални т. е 16%. Фалшифицирани сѫ били главно маслиновитѣ масла съ по ефтини растителни масла, като слънчогледовото, Соя и др Причината на тази сравнително голѣма фалшификация се дължи поради слабата реколта на маслини въ Гърция, което предизвика голѣмо покачване ценитѣ на маслиновитѣ масла и намаление вноса имъ у насъ — отъ тамъ търсенето на масла и жажда за по голѣми печалби предизвика и фалшифицирането. Благодарение бързитѣ мерки, които се взеха отъ страна на общинскитѣ санитарни власти още въ самото начало, процента на фалшифицираннитѣ масла се намали значително.

Броя на изследванитѣ проби млѣко е 138 срещу 886 проби

презъ 1926 год. което показва едно голѣмо намаление — почти една трета — отъ предидущата година. Отъ тѣхъ 56 проби сѫ ненормални (оводнени, обезмаслени) т. е. 41% отъ изследванитѣ масла сѫ били фалшифицирани.

Дамата съ камелиитѣ

съ Норма Талмежъ

въ съвременни тоалети, продукция 1927—1928 год.

Днесъ се дава въ

КИНО „ПАЛАСЪ“

Извънпрограмата изгледи отъ Варна, предназначени за рекламиране въ странство.

Дневни 3½ часа. Вечерни 8 и 10 часа.

Предварителна продажба на билети отъ 10 часа сутринята.

Общинската театрална труппа

Все повече наближава тържествения день, когато новия градски театъръ ще бжде откритъ и вече въ предверието му виждаме събрани едни отъ най-добритѣ артисти въ България. Тия артисти добре схващатъ, че театърътъ на Варна, лѣтната столица, не може да не бжде втория въ царството. И тѣ се стремятъ съ достойнство да се явятъ като първи по редъ жреци въ новия храмъ на изкуството.

Трѣбва да се признае, че отдавна Варна не се е радвала на общинска трупа съ такъвъ задоволителенъ *общъ съставъ* Други общински трупи въ миналото сж притежавали *единични* извънредни добри сили. Но контрастътъ е билъ голѣмъ, често непоносимъ, между тия единични отлични артисти и останалия съставъ на трупата.

Днесъ безпорно имаме една добре организирана и сполучливо подбрана, стегната и спретната трупа, която успѣ наново да привлече въ театъра силно разочарованата публика. Това е наистина подвигъ съ който могатъ да се гордеятъ и режисьори и артисти и въобще варненскитѣ граждани съ културни нужди. Усилието, трудолюбието, вкусътъ отъ една страна и добрата воля отъ друга сж преодолели купъ сериозни препятствия и трудности и сж усвѣли да одухотворятъ една извънредно неблагодарна материална обстановка, която бѣ отчаяла мнозина.

Имена не ще изтъкваме Ще кажемъ само, че и дамския стегавъ и мжжкия сж еднакво добри. Ще добавимъ, че и репертуарътъ е грижливо подбранъ съответно качествата на разполагаемия персоналъ. Българскитѣ пиеси се изнесоха добре. „Майстори“ привлѣкоха и задържаха въ театъра една многобройна интелигентна публика, която презъ последнитѣ години съвсемъ го бѣ пренебрегнала. Преводнитѣ пиеси се поставиха и изнесоха съ разбиране и приспособителность. Мелодрами като „Арлезиянката“ успѣха, въпреки скептицизма на мнозина, да създадатъ настроение, нѣщо наистина невѣрсятно при сегашната сценична мизерия на театъра.

Режисьоръ и артисти на варненския общ. театъръ могатъ да сж доволни. Тѣ сж и морално и материално възнаградени отъ варненската публика. А подкрепата, която общината имъ дава е напълно заслужена.

Нека поговоримъ малко и за тази подкрепа. Напослѣдъкъ, въ местни ежедневници се обнародваха статии за общинския театъръ въ които се твърдеше, че общинската труппа се издържа сама, безъ всѣкаква подкрепа отъ нигде.

Колко лесно авторитѣ на тѣзи статии биха могли да узнаятъ, стига да желаехи, че труппата е подкрепена и отъ община и отъ държава Докато други Общини, както напр. Плевенската и др. събиратъ отъ общ. трупи наемъ отъ 3500 лева на вечерь, варненската община отпуща безплатно залата, сжщо безплатно и осветлението и отоплението Като се прибави къмъ това и годишния кредитъ за подържане общ гардеробъ, отъ който сжщо безвъзмездно се ползува труппата, всѣки ще се убеди, че общинската подкрепа дадена на труппата възлиза, изразена въ цифри, на около *35000 лева на месецъ* презъ сезонното време. а помощьта на държавата, която се дава на трупи, които сж *общински*, е отъ 100000 лева.

Имало е действително време, когато артиститѣ отъ общинскитѣ трупи въ Варна бѣха общински чиновници. Но опититѣ съ подобни бюрократизирани театри дадоха съвсемъ незадоволителни резултати. Независимо отъ обстоятелството, че подържания по този начинъ театъръ не даде нищо ценно въ художествено отношение, но и откъмъ материалната страна, дефицити отъ стотици хиляди лева почнаха да тежатъ върху общинския бюджетъ. Това показва, че общински театри трѣбва да сжществуватъ на друга основа. А тазгодишния опитъ доказва, че една чувствителна, ако и частична, подкрепа отъ страна на общината е предостатъчна, когато щастливо съчетана и добре организирана, труппата е въ ржцетѣ на лица интелигентни, енергични, изобретателни.

Трѣбва да се признае, че театралния комитетъ при общината, съставенъ отъ общ. съветници, които проявяватъ просветенъ интересъ къмъ театратното дѣло, е бикъ щастливо вдъхновенъ когато реши да повери организирането и режисирането на общ театъръ г. Ив Яневу.

Печатница Д Тодоровъ.

Търговия и стопанство

Вносътъ и износътъ презъ Варна

Статистическитѣ данни за износа презъ Варненската митница за 1927 год. по артикули, количество, мѣстоназначение и стойность за износа и по артикули и количества за износа сж следнитѣ:

Изнесени сж 165 557 глави, 110,601 370 кгр. на обща стойность 737,588,704 лева срещу 130.558 глави, 116,352,949 кгр. на обща стойность 771,417,812 лева за 1926 година.

По главнитѣ изнесени артикули сж: брашно 4.462,997 кгр. за 44,645,186 лева; царевица 30,643 986 кгр за 127,016 329 лева; бобъ 6 679 643 кгр за 30,836 632 лв; жито 8 158 568 кгр. за 59,054,995 лв; тютюнъ 1,100,872 кгр за 38,948,215 л; кюспе 9,581,889кгр за 27,374,995 лева.; яйца 684,125 кгр. за 21,767,420 лева.; птици глави 144,866 за 5.056,600 лв; едъръ добитъкъ 6002 гл. за 35,171,955 лв; дребенъ добитъкъ 11,389 глави за 6,756,850 лева; свини 3,300 глави за 8,080 280 лева., тиквено семе 1,392,131 кгр. за 6,892,145 лв, дърва за горене 845,527 кгр. за 503 580 лв., кожи ярешки 109,234 кгр. за 37,641,285 лв.; кожи агнешки 66,661 кгр. за 8,675,120 лв.; кожи отъ равенъ дивечъ 2,210 кгр. за 1,201,500 лева; сирене 526,807 кгр. за 19,683,516 лв., кашкавалъ 284,914 килогр. за 15,221,945 лева.; свински кожи 7,112 кгр, за 143,000 лева; каменни въглища 746,530 кгр за 373,265 лева; ядки отъ орѣхи 61,912 кгр за 2.190 645 л; орѣхи 188,578 кгр. за 2 125.810 лв.; оловена и медна руда 1,268,956 кгр. за 10,926,400 лв.; цинкова руда 511,000 кгр за 439,460 л.; манганова руда 481,000 кгр. за 145,200 лв; дървени въглища 633 665 кгр. за 1,267,930 лева; ржжь 1,408,116 кгр за 6,336 520 лева; пашкули 67 765 кгр. за 20,383,685 лв.; спиртъ 1,024,050 кгр. за 10,238 440 лв; вълнени платове 7,860 кгр. за 1,973 890 лв; ловови пръчки 2000 кгр. за 103.950 лева; захарна мелас 917,542 кгр за 770,910 лв.; захаръ 3,111,900 кгр. за 35,444,9[illegible] лева; джбови джги за бъчв 16,300 кгр. за 48 600 л; ечемик 25,088 042 кгр. за 100,713,1[illegible] л; слънчогледово семе 2,246,1[illegible] кгр. за 13,573,170 лв; кожи от едъръ добитъкъ 22,348 кгр. 615.000 лева; кожи отъ кози 23,427 кгр, за 1,522,755 лв; [illegible] рушина 7927 кгр. за 202,7[illegible] лв. и други.

По държави тоя износъ е разпределен така: Гърция 119,4[illegible] глави, 29,082,755 килогр. 252,060,728 лв.; Франция 13,3[illegible] глави 23,513,456 килограма 162.865,144 лева; Германия 20,634,746 кгр. за 86.136.950 Англия 4,330,059 килограма 15,302,125 лева, Турция 1[illegible] глави 2,407,706 кгр. за 23,958,0[illegible] лева, Италия 16,727 глави 2.159,740 кгр за 36,399,711 л. Холандия 5,593,619 килогр. 39,274,530 лв.; Египетъ 1,2[illegible] глави 1,801,775 кгр.за 22,032,1[illegible] лв. Белгия 14,385,921 кгр. 66,236,410 лв.; Палестина 8[illegible] глави 155,351 кгр. за 16,002,5[illegible] лв.; Испания 8,565 глави 671,3[illegible] кгр. за 6,033,760 лв.; Съединитѣ Щати 110,619 килогр. 3,645,155 лв.; Австрия 102,8[illegible] кгр. за 4,670,680 лв.; Чехословия 299,813 кгр. за 3,842,5[illegible] лв; Албания 9,171 килогр. 2,412,390 лв.; о. Малта 308 глави, 21,854 кгр за 2,152,995 о. Кипъръ 214,820 килогр. 1,556 180 лева; о. Родосъ [illegible] глави 36,077 кгр. за 703,685 Арабия 20,169 кгр. за 577,[illegible] лева; Румъния 911,150 кгр. 339,640 лв; Сирия 16.965 кгр за 118,735 лева; Швейцария 22,106 кгр за 55 290 лв.; Фи[illegible]ландия 117 кгр. за 23,400 л и други.

Вносътъ се възкачва 31,874,497 кгр. на стойност 1.239.325,175 лева срещу 29,757,036 за 1,069,297,290 [illegible] презъ 1926 г. Внесени сж следнитѣ групи артикули продукти [illegible]нителни отъ животни и про[illegible]

Д-ръ П. Д. Скорчевъ.

Скарлатината

Отъ нѣколко месеци насамъ скарлатината безспирно продължава своето шествие между децата както тукъвъ Варна, тъй и въ много други наши градове и села

Настоящата епидемия е изобщо лека, но при все това тя пакъ запазва своя коваренъ характеръ, защото и най лекитѣ отначало заболявания въ последствие често сж изложени на усложнения.

Скарлатината*) е остра заразителна болестя, която първоначално започва съ треска, повръщане, гърлоболъ и съ характерното червено изриване на кожата и на мѣкото небце. После настжпва едно затишие, болниятъ като че ли се на оздравяне. Обаче около три седмици следъ заболяването настжпва второто боледуване съ своята твърде разнообразна картина.

При леката форма общото състояние на болния е почти нормално, температурата е едва повишена, ангината е твърде слаба и изривътъ може да бжде много повърхностенъ и ефемеренъ. Обаче и при лекитѣ заболявания се случватъ усложнения и второ боледуване.

Най чести сж срѣднйо тежкитѣ форми. Заболяването става почти внезапно: детето пребледнява и повръща, почва да зъзне и да трепери, температурата бърже достига 39 - 40°. Болното почва трудно да преглъща, сливицитѣ се зачервяватъ и сж покрити съ сива пеленка или съ възжелти ивици, а по малкото небце скоро се появяватъ червени петна. Следъ 12 до 24 часа се появява изриване, изпърво по шията и гърдитѣ, а после по лицето и въ едно късо време цѣлото тѣло се покрива съ огнено-червени ситни точици. По лицето остава бѣла само областьта около устата.

Сипаницата трае 3 - 4 дни, после хваща да поблѣднява. Презъ втората седмица кожата почва да се бѣли на парцали, особено по дланитѣ на ржцетѣ и по ходилата. Това лющене продължава 1 до 3 седмици.

Ангината обикновено започва рано, сливицитѣ биватъ покрити съ мръсно гнойно наслоение, което може да прескочи и къмъ мѣкото небце (скарлатиновенъ дифтероидъ). Жлезитѣ на шията обикновено силно се подуватъ и сж болезнени. Езикътъ въ последствие силно се зачервява и наподобява малина по цвѣтъ и зърнистость.

При тежкитѣ, токсични форми болестьта идва като внезапна буря, температурата още отъ начало достига 40° и по вече, повръщането бива непрестанно, болнитѣ почватъ да бълнуватъ, да лудуватъ, изпадатъ въ безсъзнание, явяватъ се конвулсии, изривътъ става хеморагиченъ и въ едно твърде кратко време смъртьта настжпва поради отравяне на сърдцето.

Второто боледуване настжпва около три седмици (или по-рано) следъ появяване на първитѣ болестни признаци. — Лимфатичнитѣ жлези на шията пакъ се подуватъ, често нагноятъ и се пробиватъ. Ушитѣ почватъ да болятъ, срѣдньото ухо нагноява, тжпанчето се пробива и се явява дълготрайно *гноетечение*. — Едно отъ най честитѣ заболявания при това второ боледуване (къмъ 19 день) е хеморагичното възпаление на бъбрецитѣ (нефритъ), при което никочьта почти спира, лицето отича, температурата, как при всички заболявания второто боледуване, бърже покачва. Понѣкога къмъ нолото на втората седмица явяватъ възпаления на стави (скарлатиновенъ ревматоидъ) съ умѣрени болки въ тѣхъ.

Последицитѣ на скарлатината, които сж твърде многобрани и разнообразни ние ще ставимъ — ще спомена [illegible] поражденията на сърдцето (*рокъ на сърдцето*), които чести оставатъ за презъ цѣлия животъ.

Една особена форма е наречената *септична скарлатина*, длъжаща се на прим[illegible] на съ други микроби инфекция, която се характеризира съ дълготрайна септична температура и съ пиемични явления.

Кой е причинительтъ скарлатината?

Споредъ последнитѣ изле[illegible]

*) Думата „скарлатина“ произхожда отъ персийски: сакирлат, което означава една червена боя (нѣм. Scharlach, фр cochenille. Думата е преминала въ по латин. — Scarlatum. Англ. scarlet fever или febris scarlatina т. е. червена треска, за пръвъ пъть тъй наречена отъ англ. лѣкарь Sydenham 1624 - 89 г.

Пожарното дѣло въ Варна

Наредъ съ многото мероприятия, които трѣбва да бѫдатъ въ основата на всѣка здрава общинска политика, целяща личната и имотна сигурность на гражданство, върви като първостепенна необходимость сѫществуването на една стѣгната въ всѣко отношение пожарната команда.

Излишно е да се изброяватъ подбобности. Достатъчно е да си припомни всеки, масата случаи, при които дадени пожарни команди сѫ предварвали катастрофи или други пъкъ сѫ биле безсилни да се справятъ и съ обикновенни — малки пожари, за да се разбере голѣмото значение на добре организираната пожарна команда.

Ние варненци трѣбва да признаемъ, че както въ много обществени работи, сме закъснели, така и въ това отношение до скоро, пожарната команда имаше незавидната репутация на чисто провинциална тъкава.

Вѣрно е, че ние не би трѣбвало да се блазнимъ отъ мисъльта какво ще имаме въ скоро врѣме една модерна пожарна команда, защото за такава команда преди всичко сѫ нужни грамадни парични срѣдства и второ — ние въ Варна нѣмаме най-важното условие за модерна пожарна команда — шосирани улици. Отъ 110 километра улици, имаме шосирани само 12 к. м. Безспорно е, че трѣбва да направимъ единъ компромисъ съ самитѣ условия за да не се компроментира една идея, която въ по кѫсо врѣме и при други условия, ще намери свободното си и умѣстно *реализиране.*

Изхождайки отъ тия съображения, днескашното постоянно присѫтствие внесе значителни реформи въ пожарното дѣло. На първо мѣсто се направи единъ крупенъ ремонтъ на помещенията. Ремонтирата постройка има две удобни спални за пожарникаритѣ, две хубави канцеларии за командиря и помощника на командата, едве стаи за дежурния пожарникаръ и най-после едно голѣмо помещение съ 6 голѣми врати, въ които ще бѫдатъ разположени машинитѣ, инструментитѣ и конетѣ. Цѣлата сграда е така разпредѣлена, та при даденъ сигналъ за тревога, да може командата най късно въ 1 минута и 15 - 20 секунди да бѫде на пѫть.

Като второ подобрение се смѣта доставката на 500 метра маркучи, подвижни стълби, холендри и др. Подобревъ е твърде много конския съставъ съ закупенитѣ напослѣдъкъ 14 коня.

За да се възбуди единъ по-голѣмъ интересъ и преданость въ пожарникаритѣ къмъ службата имъ направи се една доставка на дрехи, ботуши, одеяла и др.

Най послѣ взети сѫ всички мѣрки да се запази основното начало въ такива организации— дисциплината.

Безспорно съ това не се свършватъ грижитѣ за подобрение пожарната команда, но първата и сериозна стѫпка е вече направена.

Ц. Ханджиевъ.
пом. кметъ на Варна

Здравната съвещателна станция
въ Варна.

Цели и задачи — прегледването на малкитѣ деца — подпомагане бѣднитѣ съ продукти и облекло — посѣщенията по домоветѣ — здравна изложба и пр.

Може би малцина варненци подозиратъ сѫществуването на единъ институтъ въ Варна, който си е поставилъ изключителната задача да напѫтства правилното отглеждане на малкитѣ деца-кърмачета Този институтъ се казва Здравна съвещателна станция, основанъ отъ съюза за закрила на децата въ България, варненски клонъ. Неговото начало въ Варна датира отъ 1 мартъ 1927 година. Отъ самото начало, той бѣ подъ рѫководството на двѣтѣ англичанки-сестри, които въ сѫщото време се грижеха и за издръжката на бѣжанскитѣ деца — ученици. На 1 юни Дирекцията на народното здраве назначи необходимия персоналъ за здравната станция — една лекарка и две сестри-посетителки, отъ когато, може да се каже, влезе и въ истинската си функция.

Въ станцията се приематъ за прегледване деца отъ 1 до 6 годишна възрасть. Здравната съвещателна станция въ Варна има две амбулатории — едната въ Лоовия разсадникъ и другата въ Араба конакъ.

Всѣко заведено въ станцията дете се тегли съ специални детски везни, измерва се тялото и растѣтъ му, прегледа се внимателно отъ лекарката, която обръща внимание главно върху навицитѣ на детето Нервнитѣ и непослушни деца се подлагатъ на специални наблюдения. Лекарката дава съвети на майката, какъ да се развива детето, какъ да се храни и пр.

Въ съвещателнитѣ станции се прегледатъ децата съвършенно безплатно независимо отъ това дали майката е богата или бедна. Централната здравна станция се помещава въ отделно, специално здание въ Варна. Тукъ сѫ създадени, макаръ и съ скромни средства, всички необходими удобства и принадлежности за по резултатното и успѣшно прегледване на децата.

Проектиратъ се да се основатъ и други клонове въ крайнитѣ квартали, ако разбира се, нуждата наложи това.

Въ централната съвещателна станция има и постоянна изложба, кѫдето новитѣ майки получаватъ нагледно упѫтване за отглеждането на детето, и за запазване здравето му.

Незабавимо отъ всекидневнитѣ прегледи въ станциитѣ, двѣтѣ сестри-посетителки, а въ известни случаи и лекарката, правятъ посѣщения и по домоветѣ на малкитѣ деца. Тѣ следятъ дали се спазва хигиената и въобще да проверяватъ обстановката при която е поставено да се развива и живѣе детето.

Не трѣбва де се забравя, че на крайно беднитѣ се дава съвършенно безплатно млѣко, дрешки, хранителни продукти, масло и пр

Средствата си здравната съвещателна станция черпи само отъ приходитѣ, които се събиратъ въ денътъ на детето.

Всѣка година на Петровденъ — денътъ на детето се устройватъ разни забавления и отъ приходитѣ само презъ този день, се издържа цѣлата година едно такова голѣмо дѣло. Персонала е платенъ отъ държавата.

Станцията се завежда отъ г-ца Д-ръ Н. Василева — една извънредно енергична и способна, макаръ и още твърде млада, лекарка. Въ седмицата веднажъ тя обикаля всички домове за да се информира върху състоянието на детето. Единъ день отъ седмицата е определенъ за прегледване на бременнитѣ. На бѣднитѣ се дава безплатно бельо и др. вещи нужни при раждането.

Общината се грижи за отоплението и освѣтлението на двѣтѣ станции, като отпуща безплатно гориво и електричество.

До колко нуждата отъ единъ такъвъ институтъ въ Варна е належащъ се вижда отъ факта, че отъ основаването му до 1 декемврий сѫ направени повече отъ 3000 посещения и повече отъ 100 бременни сѫ получили упѫтвания.

Презъ цѣлата 1927 год. въ Варна сѫ зарегистрирани 1357 раждания, 1164 умирания и 533 женидби. Освенъ сѫщото време е имало 95 бракоразводи и сѫ преселени въ Варна 936 домакинства, а сѫ изселени 305.

ХРОНИКА

Помощи за трапезариитѣ. Памучната фабрика „Царь Борисъ" ще издържа 15 деца, фабрика „Кирилъ" — 5, Янко Зантопуло — 3, бъчварското сдружение — 3, дружеството на аптекаритѣ — 2 и банковия благотворителенъ к-тъ 20 деца.

Срока за подаване декларации отъ страна на тия които иматъ да даватъ квартири подъ наемъ за лѣтовницитѣ се продължава до 1 февруарий т. г. Предупреждаватъ се всички наемодатели, които до сега не сѫ изпълнили заповедьта на кметството за подаване декларации, да побързатъ съ подаването на декларации, защото следъ тази дата, комисията, натоварена съ приготовлението на квартирния списъкъ, а така сѫщо и съ подразделянето на квартиритѣ на китегории ще започне обхождането на квартиритѣ.

Предупреждаватъ се сѫщо всички ония наемодатели, които презъ изтеклата 1927 година сѫ давали стаи на лѣтовници и до сега не сѫ подали декларации, ще бѫдатъ глобени, ако не сторятъ това въ най скоро време.

Министерството на Просвѣтата, по искането на Академическия съветъ при Варненската Търговска Академия, е разрешило още една извънредна изпитна сесия за III и IV випускъ презъ юли 1928 година.

Д-ръ П. Д. Скорчевъ
Бактериологъ
лекува
вѫтрешни, детски и кожни болести
ул. Миладинова, 22 (до мѫжката гимназия).

Магазинъ Нови Йерусалимъ
на Щ. ПАРУШЕВЪ
УЛ. ВЛАДИСЛАВЪ, № 14

Предъ видъ на дългитѣ зимни нощи, отъ днесъ урежда се нощно дежурство въ магазина кѫдето, при нещастнитѣ смъртни случаи, Г. Г. гражданитѣ по всѣко време на нощьта ще могатъ да се отнесатъ до магазина, кѫдето ще намѣрятъ всичко необходимо веднага за предстоящето погребение. При хагазина освенъ това е учредено погребално бюро което срещу скромно възнаграждение поема върху себе си цѣлата процедура по погребението, безъ да бѫдатъ въ никой случай обезпокоявани опечаленитѣ близки на покойния. За въ дома, за поставяне ковчега удобно свредъ кѫщната обстаобстановка, се дава БЕЗПЛАТНО катафалка, ангели съ жертвеницитѣ — независимо отъ разряда на самия ковчегъ.

ведения отъ тѣхъ 440,205 кгр.; плодове семена, зеленчуци, фуражъ и растения 1,093,708 кгр., консерви и конфитури 46,9 кгр., торове и разни отпадаци 400 кгр.; горивни материали 100 кгр; химически произведения 2,395,245 кгр.; вещества за щавене и боядисване, бои лакове 2,383,025 кгр.; смоли, гуми, минерални масла и лепила 1,1 8,167 кгр.; масла растителни, тлъстини, восъкъ и произведения отъ тѣхъ 990,019 кгр.; медикаменти 16,585 кгр; парфюмерия 48 кгр.; камъни, земи стъкла, и произведения отъ тѣхъ 1,063,669 кгр.; метали и издѣлия отъ тѣхъ 5,652,747 кгр.; материали за дорвоеѣлство, резбарство и пр. издѣлия 34,464 кгр.; хартия, картонъ и произведения отъ тѣхъ 493,362 кгр; кожи и издѣлия отъ тѣхъ 2,173,674 кгр.; текстилни произведения и материали 6,771,282 кгр.; каучукъ, гутаперча и издѣлия отъ тѣхъ 4.710 кгр.; желѣзопѫтни вагони, кола, автомобили и кораби 568 451 кгр; машини, инструменти и апарати 1,013,836 кгр. и други.

ния (1925 г.) на американци Dick и Dochez възбудителѣтъ на тази коварна болесть е единъ *хемолитиченъ стрептококъ*, който произвежда силни отрови (токсини) Съ тови стрептококъ съпрузитѣ Dick сѫ успѣли да предизвикатъ истинска скарлатина у доброволно подложили се на заразяване студенти.

Заразяването става почти винаги презъ сливицитѣ, но по нѣкога и презъ ранички по кожата, презъ матката и другаде.

Причинителитѣ на скарлатината могатъ да останатъ дълго време — 6 и повече седмици — по сливицитѣ на оздравелитѣ, на което се дължатъ тъй честитѣ заразявания на здрави, другарчета следъ вдигането на 40 дневната карантина.

Въ самитѣ луспи заразата не се намира; тѣ не сѫ опасни като разносители на заразата. Оба че гноетечението изъ ушитѣ дълго време съдържа въ себе си стрептококитѣ на скарлатината въ заразително състояние. Сѫщо и разни предмети съ които болниятъ си е служилъ могатъ да бѫдатъ заразителни

У сукалчетата скарлатината се явява сравнително рѣдко. Най податливи сѫ децата между 3 и 7 год. възрасть. По сетне предразположението почва бързо да намалява.

Ний сега разполагаме съ твърде сигурно средство да узнаемъ дали дадено лице е предразположено къмъ заболяване отъ скарлатина. Това е тъй наречената *реакция на* Dick, която се извършва като се инжектира въ кожата едно малко количество разрѣденъ (1‰) скарлатиновъ токсинъ: следъ 10 до 12 часа, ако лицето е възприемливо за скарлатина, около инжектираното мѣсто се явява зачервяване и подуване на кожата.

Чрезъ реакцията на Dick отъ Bókay е установена възприемливостта къмъ скарлатината у разнитѣ възрасти Той е намѣрилъ че реакцията е положителна у деца отъ 1 до 6 месеци при 19%, отъ 6 до 12 мес. — при 51%, въ втората и третята година — при 64%, въ четвъртата и петата — при 75%, отъ 6 до 10 год. — при 66%, отъ 10 до 15 год — при 33%, а надъ 15 год. — при 20%

У прекарвалитѣ скарлитината реакцията, съ малки изключения, е винаги отрицателна.

*

Предпазването отъ скарлатина е особено трудно когато тя се появява въ лека форма. Много отъ лекоболнитѣ не идватъ до знанието на санитарната власть и следъ нѣколко дни тѣ вече играятъ по улицитѣ и заразяватъ здравитѣ си другарчета Карантината е дълга и обикновено тѣ е илузорна и често бива нарушавана.

По настоящемъ ний разполагаме съ методи и средства да предпазимъ отъ заболяване предразположенитѣ, особено въ случай на злокачествена епидемия За тази цель извърво се изпитва лицето съ реакцията на Dick дали е предразположено и после се инжектора въ продължение на една седмица три пѫти подъ редъ съ 250, 500 и 1000 единици Dick Toxiu. Това *активно имунизиране,* което не е съпроводено съ никакви неприятности предпазва 1½ до 2 години отъ скарлатина.

Сега ний разполагаме и съ лѣчебенъ серумъ, който, особено при тежки случаи дава задоволителни резултати. Той се приготвя по особенъ начинъ. Извърво се вцърква на конь теченъ агаръ подъ кожата му, който въ последствие се втвърдява и представлява добра срѣда за скарлат. стрептокики, Култура отъ такива стрептококи се вцърква въ втвърдения агаръ. Тѣ тукъ почватъ да се разножаватъ безъ да напущатъ агара и произвеждатъ своитѣ токсини, които постепено проникватъ въ организма на коня,при което той се имунизира и реагира съ производството на противоскарлатиновни, антитоксични вещества. После се източва 6—7 литри кръвь и получения серумъ се разлива въ стъкълца и се използува като лѣчебенъ серумъ.

Отъ редъ години болнитѣ отъ скарлатина не се държатъ на строга млѣчна диета, понеже тя не е въ състояние да възпрепятствува появата на нефритъ.

Въ интереса на болното е и въ най лекитѣ случаи лѣкуването да се поеме отъ лѣкарь.